

Enkele avonturen

uit

Tarzan's Jeugd

UIT HET AMERIKAANSCH

DOOR

W. J. A. ROLDANUS Jr.

DE NACHTMERRIE.

De zwarten van het dorp van Mbonga, het opperhoofd, hielden een feestmaal, terwijl boven hen in een hoogen boom Tarzan van de Apen zat – grimmig, verschrikkelijk, met een leege buik, jaloersch. De jacht had dien dag niet veel opgeleverd, want er zijn zoowel magere als vette dagen, zelfs voor den grootste onder de junglejagers. Meermalen liep Tarzan meer dan een dag lang met een leege buik rond en hij had maanden gekend, waarin hij er slechts met moeite in geslaagd was zich voor den hongerdood te vrijwaren; maar dergelijke tijden kwamen toch niet dikwijls voor.

Er was eens een periode van besmettelijke ziekte onder de herbivoren geweest, waardoor de vlakten verscheidene jaren bijna ontbloot geweest waren van klein wild; en in dien zelfden tijd hadden de groote carnivoren zich zóó vermenigvuldigd en hadden zóó het land overstroomd, dat hun buit, die ook de buit van Tarzan was, gedurende een heel langen tijd zich uit angst schuil gehouden had.

Maar over het algemeen had Tarzan zich altijd goed kunnen voeden. Dien dag echter had hij met eene leege buik rondgelopen; het eene ongeluk was bij het zoeken en opsporen van buit op het andere gevolgd, zoodat hij, toen hij daar hoog in den boom boven de feestende zwarten zat, al de kwellingen van honger voelde en zijn haat voor zijn levenslange vijanden in zijn borst nog heviger werd. En het was inderdaad een Tantaluskwelling daar hongerig te zitten, terwijl die Gomangani zich zóó volstopten met eten, dat hun magen op het punt schenen te staan te barsten – en dan nog wel met olifantenlapjes.

Tarzan en Tantor waren altijd de beste vrienden geweest en Tarzan had nog nooit olifantenvleesch geproefd; maar de Gomangani hadden er blijkbaar een gedood, en toen zij het vleesch van hun buit aten, was het voor Tarzan aan geen enkelen twijfel onderhevig of hij zou hetzelfde doen, wanneer hij de gelegenheid daarvoor kreeg. Had hij geweten, dat de olifant reeds verscheidene dagen vóór dat de zwarten zijn lijk gevonden hadden gestorven was, dan zou hij er niet zoo op gesteld zijn geweest om aan het feestmaal deel te nemen, want Tarzan van de Apen was geen krenge-eter. Honger kan echter den meest Epicuristischen smaak verstompen en Tarzan was niet bepaald een Epicurist.

Maar wel was hij op dat oogenblik een heel hongerig wild dier, dat alleen door voorzichtigheid in bedwang gehouden werd, want de groote kookpot in het midden van het dorp was omgeven

door zwarte krijgers, waardoor zelfs Tarzan van de Apen niet hopen mocht zich ongedeerd een weg te banen. Hij zou daarom hongerig moeten wachten tot de zwarten zich zóó vol gepropt hadden, dat zij door slaap overmand werden, om dan, als zij wat overgelaten hadden, daarvan zoo goed en zoo kwaad als het ging een maaltijd klaar te maken; maar het scheen den ongeduldigen Tarzan toe, alsof de gulzige Gomangani liever zouden barsten dan hun feestmaaltijd in den steek laten vóór het laatste stukje naar binnen gewerkt was. Een tijd lang verbraken zij de eentonigheid van het eten door gedeelten van een jachtdans uit te voeren, een lichaamsbeweging, die de digestie voldoende prikkelde om hen in staat te stellen nogmaals met vernieuwde kracht op het eten aan te vallen; maar na het gebruik van angstaanjagende hoeveelheden olifantenvleesch en inlandsch bier werden zij ten slotte te log voor welke lichaamsbeweging dan ook; sommigen kwamen zelfs in een toestand, dat zij niet meer van den grond opstaan konden, maar in de makkelijkste houding dicht bij den kookpot bleven liggen, zich volstoppend tot bewusteloos wordens toe.

Het was reeds een heel eind na middernacht vóór Tarzan pas het eind van de orgie kon beginnen te zien. De zwarten vielen nu vlug in slaap; enkelen nog maar konden het volhouden. Naar hun toestand te oordeelen, twijfelde Tarzan er niet aan of hij zou makkelijk het dorp kunnen binnegaan en een handvol vleesch voor hun neus wegnemen. Maar een handvol was niet voldoende. Een maagvol alleen zou de knagende pijn van die groote leegheid kunnen stillen. Hij moest daarom tijd genoeg hebben om rustig te kunnen fourageeren.

Eindelijk bleef nog slechts één enkele krijger trouw aan zijn idealen – een oude kerel, wiens vroeger gerimpelde buik nu zoo glad en zoo stijf was als een trommelvel. Met teekenen van groot ongemak, ja zelfs pijnlijk kroop hij telkens weer naar den pot en richtte zich dan langzaam op zijn knieën op, in welke houding hij met zijn hand een stuk vleesch uit den pot grissen kon. Dan rolde hij luid kreunend op zijn rug en bleef zoo liggen, terwijl hij het vleesch langzaam tusschen zijn tanden en in zijn volgepropte maag drong.

Het was voor Tarzan duidelijk, dat de oude man zou eten tot hij stierf of tot dat er geen vleesch meer was. De aapmensch schudde van walging het hoofd. Wat een verachtelijke wezens waren die Gomangani toch! Toch leken zij van alle jungle-bewoners het meest op Tarzan! Tarzan was een mensch en ook zij moesten een soort menschen zijn, evenals de kleine apen en de groote apen en Bolgani, de gorilla, zeer duidelijk tot één groote familie behoorden, hoewel zij verschilden in lichaamsbouw, uiterlijk en gewoonten. Tarzan schaamde zich, want van al de dieren van den jungle was de mensch het verachtelijkste wezen – de mensch en Dango, de hyena. Alleen de mensch en Dango vraten dat zij

opzwellen als een doode rat. Tarzan had Dango een gat zien eten in het karkas van een dooden olifant en hij was zóó door blijven eten, dat hij niet in staat geweest was uit het gat te komen, waardoor hij naar binnen gegaan was. Thans kon hij heel goed gelooven, dat de mensch, wanneer hij daartoe in de gelegenheid gesteld werd, precies hetzelfde doen zou. De mensch was ook het leelijkste van alle wezens – de mensch met zijn magere spillebeenen en zijn dikke maag, zijn gladde tanden en zijn dikke, roode lippen. De mensch was iets walgelijks. Tarzan kon zijn blik niet afhouden van den leelijken ouden krijger, die beneden hem in het vuil rolde.

Waarachtig, daar worstelde de kerel zich weer op zijn knieën, om nog een stuk vleesch weg te grissen. Hij kreunde en steunde luid van pijn en toch bleef hij maar eten, eten en nog eens eten. Tarzan kan het niet langer uithouden – noch zijn honger noch zijn afkeer. Stil liet hij zich op den grond zakken met den stam van den grooten boom tusschen zich en den eter in.

Bijna dubbel gebogen van pijn knielde de man nog steeds voor den kookpot. Zijn rug was naar den aapmensch toegekeerd. Vlug en geruischloos naderde Tarzan hem. Geen enkel geluid liet zich hooren, toen stalen vingers zich om zijn zwarte keel sloten. De strijd duurde kort, want de man was oud en reeds half bedwelmd door de uitwerking van zijn volstoppen en het bier.

Tarzan liet de inerte massa vallen en nam verscheidene groote stukken vleesch uit den kookpot – genoeg om zelfs zijn grooten honger te stillen – dan pakte hij het lijk van den ouden man op en wierp het in den grooten pot. Wanneer de andere zwarten wakker werden, zouden zij iets hebben om over te denken! Tarzan grinnikte. Toen hij met zijn vleesch naar den boom terugging, nam hij een kan met bier op en bracht dien aan zijn lippen, maar zoodra hij het bier even geproefd had, spuwde hij het uit zijn mond en slingerde hij den primitieven kan weg. Hij was er volkomen zeker van, dat zelfs Dango zoo'n vuilen drank niet zou lusten, en zijn minachting voor den mensch nam met deze zekerheid toe.

Tarzan slingerde zich een halve mijl ver den jungle in voor hij ophield om zijn gestolen maal naar binnen te werken. Hij merkte dadelijk op, dat het een vreemde en onaangename lucht afgaf, maar hij vermoedde, dat zulks te danken was aan het feit, dat het in een pot met water boven een vuur stond. Tarzan was natuurlijk niet gewend aan gekookt eten. Hij vond het niet lekker; maar hij had ergen honger, en reeds had hij een vrij groot gedeelte van zijn buit naar binnen gewerkt vóór het goed en wel tot hem doordrong, dat het voedsel hem misselijk maakte. Er was veel minder noodig dan hij vermoed had om zijn honger te stillen.

Hij wierp de rest op den grond, maakte het zich makkelijk in een vork van takken en trachtte te slapen; maar de slaap scheen ditmaal niet makkelijk te willen komen. Gewoonlijk sliep Tarzan van de Apen even gauw als een hond, die zich voor een knetterend

vuurtje op een hardkleedje oprolt; maar dien avond woelde hij en kon hij niet stil liggen, want onder zijn maag had hij een vreemd gevoel, dat heel veel geleek op een poging van den kant van de stukken olifantenvleesch, die daar rustten, om naar buiten te komen en naar hun olifant te gaan zoeken; doch Tarzan liet zich niet verschalken. Hij knarste op zijn tanden en hield ze tegen. Hij liet zich niet berooven van zijn maal, nadat hij zoo lang had moeten wachten om het te krijgen.

Hij was juist even „onder zeil”, toen het brullen van een leeuw hem wakker maakte. Hij ging rechtop zitten en zag, dat het helder daglicht was. Tarzan wreef zijn oogen uit. Was het mogelijk, dat hij geslapen had? Hij voelde zich niet opgefrist zooals hij na een goeden slaap had moeten zijn. Een geluid trok zijn aandacht, en hij keek naar beneden, om te zien, dat aan den voet van den boom een leeuw hongerig naar hem stond te gluren. Tarzan trok een leelijk gezicht tegen den koning der dieren, waarop Numa, tot verbazing van den aap-mensch, in de takken naar hem toe begon te klimmen. Nu had Tarzan nooit tevoren een leeuw in een boom zien klimmen, maar toch was Tarzan om de een of andere onbegrijpelijke reden niet erg verbaasd, dat deze speciale leeuw het wel deed.

Toen de leeuw langzaam naar Tarzan toe kwam, zocht deze de hoogere takken op, maar tot zijn grooten schrik bemerkte hij, dat hij slechts met de allergrootste moeite klimmen kon. Telkens en telkens weer gleed hij terug, alles wat hij gewonnen had, weer verliezend, terwijl de leeuw gestadig door bleef klimmen en steeds dichterbij den aap-mensch kwam. Tarzan kon het hongerige licht in de geel-groene oogen zien. Hij kon het kwijlen van den grooten bek zien en de groote kaken, die zich openden om hem te grijpen en te verslinden. Wanhopig klauwend, slaagde de aap-mensch er ten slotte in iets op zijn vervolger te winnen. Hij bereikte thans de dunnere takken, waar hij heel goed wist, dat geen leeuw hem zou kunnen volgen; maar toch kwam de duivelachtige Numa steeds hooger. Het was ongelooflijk, maar het was waar. Het feit, dat Tarzan echter het meest verbaasde, was, dat hij, hoewel hij de ongelooflijkheid van dit alles beseftte, het toch tegelijkertijd als de meest natuurlijke zaak ter wereld aanvaardde; in de eerste plaats, dat een leeuw überhaupt klom, en in de tweede plaats, dat hij kwam tot in de hoogste terrassen, waar zelfs Sheeta, de panter, zich niet wagen durfde.

Tot aan den top van den grooten boom baande de aap-mensch zich een weg en Numa, de leeuw, volgde hem steeds, onheilspellend grommend. Ten slotte stond Tarzan te balanceeren op de uiterste punt van een zwaaienden tak, hoog boven het woud. Hij kon niet verder gaan. Onder hem kwam de leeuw gestadig naar boven en Tarzan van de Apen beseftte, dat het einde gekomen was voor hem. Op een dunnen tak kon hij met Numa, den leeuw, niet vechten en zeker niet met een dergelijken Numa, voor wien

zweepende takken tweehonderd voet boven den beganen grond een even stevigen steun voor zijn pooten vormden als de grond zelf.

Dichter en dichter bij kwam de leeuw. Het volgende oogenblik zou hij zijn grooten poot kunnen uitslaan en den aap-mensch naar die verschrikkelijke kaken trekken. Een ruischend geluid boven zijn hoofd deed Tarzan angstig omhoog kijken. Een groote vogel cirkelde vlak boven hem. In zijn geheele leven had hij nog nooit zoo'n grooten vogel gezien, maar toch herkende hij hem onmiddellijk, want had hij hem niet honderden malen in een der boeken in de kleine hut aan de door land ingesloten baai gezien – de met mos begroeide hut, die met haar inhoud de heele erfenis was, welke door zijn dooden en onbekenden vader aan den jongen Lord Greystoke nagelaten was?

In het prentenboek had hij den grooten vogel hoog boven den grond zien vliegen met een klein kind in zijn klauwen, terwijl beneden een bedroefde moeder met opgeheven handen stond.

De leeuw stak zijn poot reeds uit om hem te grijpen, toen de vogel naar beneden schoot en zijn niet minder verschrikkelijke klauwen in Tarzan's rug boorde. De pijn was verdoovend; maar toch voelde de aap-mensch met een groote opluchting, dat hij voor de klauwen van Numa weggegrist werd.

Met luid geklapwiek vloog de vogel vlug omhoog totdat het woud ver onder hem lag. Het maakte Tarzan misselijk en duizelig, wanneer hij van zoo'n groote hoogte daarnaar keek, waarom hij zijn oogen stijf toekneep en zijn adem inhield. Hooger en hooger vloog de groote vogel. Tarzan sloeg zijn oogen open. De jungle was zóó ver weg, dat hij slechts een vage, groene vlek onder zich zien kon; maar vlak boven hem en heel dicht bij was de zon. Tarzan stak zijn handen uit om ze te warmen, want zij waren heel koud. Dan greep een plotselinge woede hem aan. Waarheen bracht die vogel hem? Moest hij zich zoo maar passief onderwerpen aan een gevederd wezen, hoe groot het ook zijn mocht? Moest hij, Tarzan van de Apen, machtig vechter, sterven, zonder te vechten voor zijn eigen behoud? Dat nooit!

Hij rukte het jachtmes uit zijn touwgordel en stak dat één-, twee-, driemaal in de borst boven hem. De machtige vleugels klapwiekten wat minder en krampachtiger, de klauwen verslaptten hun greep en Tarzan van de Apen viel slingerend naar den ver verwijderden jungle.

Het scheen den aap-mensch toe, dat hij vele minuten viel voor hij door het gebladerte van de boomtoppen stortte. De kleinere takken braken zijn val, zoodat hij voor een oogenblik tot stilstand kwam op denzelfden tak, waarop hij den vorigen avond den slaap gezocht had. Een oogenblik viel hij daar neer in een krampachtige poging om zijn evenwicht te bewaren, maar ten slotte rolde hij er toch af, hoewel hij erin slaagde den tak te grijpen en daaraan te blijven hangen.

Hij sloeg zijn oogen, die hij onder den val gesloten had, weer

open. Weer was het nacht. Met al zijn oude behendigheid klom hij terug naar den vork, waarvan hij naar beneden getuimeld was. Onder hem brulde een leeuw. Naar beneden kijkend, kon Tarzan de geel-groene oogen zien fonkelen in het maanlicht, terwijl zij zich door de duisternis van den jungle hongerig op hem richtten.

De aap-mensch snakte naar adem. Het koude zweet brak hem aan alle kanten uit en onder in zijn maag had Tarzan een heel benauwd gevoel.

Tarzan van de Apen had zijn eersten droom gedroomd.

Een langen tijd zat hij te wachten tot Numa in den boom naar hem toe zou klimmen en te luisteren of hij het zware geklapwiek niet boven zich hoorde, want voor Tarzan van de Apen was zijn droom een werkelijkheid.

Hij kon niet gelooven wat hij gezien had en toch kon hij, daar hij zelfs deze ongelooflijke dingen gezien had, de getuigenis van zijn eigen waarnemingen niet in twijfel trekken. Nooit in zijn geheele leven hadden Tarzan's zintuigen hem bedrogen en dus stelde hij er natuurlijk groot vertrouwen in. Iedere waarneming, die ooit naar Tarzan's hersenen overgebracht was, was, met afwisselende nauwkeurigheid, een juiste waarneming geweest. Hij kon de mogelijkheid niet aannemen, dat hij zulk een vreemd avontuur medegemaakt had, waarin geen grein van waarheid was. Dat een maag, die door bedorven olifantenvleesch in wanorde gebracht was, een leeuw, die in den jungle brulde, een prentenboek en slaap zoo'n trouw beeld gegeven hadden van al de bijzonderheden van wat hij schijnbaar ervaren had, ging boven zijn begripsvermogen; en toch wist hij, dat Numa niet in een boom klimmen kon; wist hij, dat er in den jungle geen vogel bestond, zooals hij gezien had; wist hij ook, dat hij zelfs niet een heel klein gedeelte van den afstand, dien hij naar beneden getuimeld was, had kunnen vallen en toch blijven leven.

Om niets meer te zeggen, Tarzan was heel verwonderd, toen hij het zich weer makkelijk maakte om den slaap te vatten – heel verwonderd en heel misselijk.

Terwijl hij diep nadacht over al het vreemde, dat er dien nacht voorgevallen was, was hij getuige van een niet minder merkwaardige gebeurtenis. Het was inderdaad meer dan belachelijk, maar toch zag hij het met zijn eigen oogen – Histah, de slang kronkelde zich een golvenden en slijmerigen weg op den stam van den boom beneden hem – Histah met het hoofd van den ouden man, dien Tarzan in den kookpot geworpen had – het hoofd en de ronde, zwarte, opgezette buik. Toen het vreeselijke gezicht van den man met opgeheven, strakke en glazige oogen dicht bij Tarzan was, openden de kaken zich om hem te grijpen. De aapmensch sloeg woedend naar het leelijke gezicht en terwijl hij sloeg, verdween de verschijning.

Tarzan zat met verwilderde oogen en hijgend recht op zijn

tak te beven. Hij keek om zich heen met zijn scherpe, in den jungle getrainde oogen, maar hij zag niets van den ouden man met het lichaam van Histah, de slang, doch op zijn naakten dijk zag de aapmensch een rups, die van een tak boven hem gevallen was. Met een grijns tikte hij die weg in de donkerte beneden zich.

En zoo sleepte de nacht zich langzaam voort; de eene droom volgde op den anderen, de eene nachtmerrie op de andere, totdat de aapmensch als een angstige hinde schrok bij het ritselen van den wind in de boomen om zich heen, of opsprong, wanneer de griezelige lach van een hyena een korte stilte van den jungle verstoorde.

Maar eindelijk kwam de ochtend, die zoo lang op zich had laten wachten, en ziek en koortsachtig slingerde Tarzan zich traag een weg door de vochtige en donkere doolhoven van den jungle, om water te zoeken. Zijn geheele lichaam scheen in brand te staan en een overweldigend gevoel van misselijkheid steeg op naar zijn keel.

Hij zag een boschje bijna ondoordringbaar kreupelhout en – wild dier als hij was – kroop daarin om alleen en ongezien te sterven, veilig voor de aanvallen van op buit zijnde carnivoren.

Maar hij stierf niet. Een tijd lang verlangde hij vurig naar den dood, maar dan verlichtten de natuur en een in wanorde geraakte maag zich op haar eigen therapeutische manier: de aapmensch begon op een geweldige manier te transpireeren en viel dan in een normalen, ongestoorden slaap, die tot ver in den namiddag duurde. Toen hij wakker werd, voelde hij zich nog wel slap, maar niet misselijk meer.

Weer ging hij water zoeken en nadat hij naar hartelust gedronken had, trok hij langzaam door de boomen naar de hut aan de zee. In tijden, dat hij zich eenzaam en ongelukkig voelde, ging hij daar altijd de rust en de kalmte zoeken, die hij nergens anders vinden kon.

Toen hij bij de hut kwam en de ruwe klink, die zijn vader zoo lang geleden gemaakt had, oplichtte, loerden van uit het beschermend gebladerte van den jungle, twee kleine, met bloed doorloopen oogen naar hem. Van onder ruige, vooruitstekende wenkbrauwen loerden zij boosaardig naar hem, boosaardig en met groote nieuwsgierigheid; dan ging Tarzan de hut binnen en sloot de deur achter zich. Hier, waar hij geheel afgesloten was van de wereld, kon hij droomen zonder bang behoeven te zijn, dat hij gestoord zou worden. Hij kon naar de plaatjes kijken en de vreemde dingen, die boeken waren; hij kon het gedrukte woord spellen, dat hij geleerd had te lezen zonder kennis van de gesproken taal, die het vertegenwoordigde; hij kon leven in een wonderbaarlijke wereld, waarvan hij niets wist buiten de banden van zijn geliefde boeken. Numa en Sabor mochten vlak bij hem rondsluipen, de elementen mochten razen en tieren in al hun woede; hier behoefde Tarzan niet op zijn hoede te zijn.

Dien dag bepaalde hij zich voornamelijk tot de plaat van den grooten vogel, die den kleine Tarmangani in zijn klauwen meevoerde. Tarzan trok zijn wenkbrauwen samen, terwijl hij de gekleurde plaat bekeek. Ja, dat was dezelfde vogel, die hem den vorigen dag medegenomen had, want voor Tarzan was de droom zoo'n groote werkelijkheid geweest, dat hij dacht, dat er nog een dag en een nacht geweest waren sinds hij zich na den droom te slapen had gelegd.

Maar hoe meer hij over de zaak nadacht, des te minder zeker werd hij omtrent de werkelijkheid van het schijnbare avontuur, dat hij had medegemaakt; en toch was hij te eenenmale niet in staat uit te maken, waar de werkelijkheid opgehouden en de onwerkelijkheid begonnen was. Was hij werkelijk bij het dorp der zwarten geweest; had hij den ouden Gomangani werkelijk gedood; had hij werkelijk olifantenvleesch gegeten; was hij werkelijk ziek geweest? Tarzan krabbelde in zijn verwarde, donkere haren en wist het niet. Het was alles zoo heel vreemd, maar hij wist, dat hij Numa nooit in een boom had zien klimmen of Histah had gezien met het hoofd en de buik van een ouden neger, dien Tarzan reeds gedood had.

Ten slotte gaf hij met een zucht zijn poging om het onpeilbare te peilen op, maar in het diepst van zijn hart wist hij, dat er iets in zijn leven gekomen was, dat hij nooit vroeger ervaren had, een ander leven, dat bestond, wanneer hij sliep, en waarvan het bewustzijn overgebracht werd in zijn uren van waken.

Dan begon hij zich af te vragen of sommige van die vreemde wezens, welke hij in zijn slaap ontmoette, hem niet zouden kunnen dooden, want op zulke tijden scheen Tarzan van de Apen een andere Tarzan te zijn, traag, machteloos en bang, die voor zijn vijanden wilde vluchten, zooals Bara vluchtte, de hinde, het vreesachtigste van alle wezens.

Zoo kwam, met een droom, het eerste kleine zweempje van kennis van vrees, die Tarzan nooit gekend had; en mogelijk ervoer hij op dat oogenblik wat zijn eerste voorvaders gevoeld en in dien vorm van bijgeloof eerst, van godsdienst later, aan hun nakomelingschap nagelaten hebben, want zij hadden, evenals Tarzan, s' nachts dingen gezien, die zij niet konden verklaren met den maatstaf van zintuigelijke waarneming of redeneering, en daarom hadden zij voor zichzelf griezelige verklaringen gevonden, welke groteske wezens in zich sloten, die vreemde en geheimzinnige krachten bezaten en waaraan zij ten slotte al die onverklaarbare natuurverschijnselen gingen toeschrijven, welke hen met ontzag, verbijstering of angst, vervulden.

En toen Tarzan zijn aandacht concentreerde op de kleine torren op de bedrukte bladzijde voor zich, verdween de herinnering aan zijn vreemde avonturen in den tekst van wat hij las – een verhaal van Bolgani, den gorilla, in gevangenschap. Er was een min of meer natuurgetrouwe illustratie van Bolgani in kleuren en in een

kooi en van vele dwaas uitzierende Tarmangani, die tegen een hek aan stonden en nieuwsgierig naar het grommende dier keken. Tarzan verbaasde zich niet weinig over den vreemden en schijnbaar nutteloozen dos van gekleurde pluimage, die de lichamen der Tarmangani bedekte. Hij moest altijd even grinniken, wanneer hij naar die vreemde wezens keek. Hij vroeg zich af of zij hun lichamen zoo bedekten uit schaamte voor hun onbehaardheid of omdat zij dachten, dat de gekke dingen, die zij aan hadden, iets bijdroegen om hun uiterlijk mooier te maken. In het bijzonder had Tarzan altijd pret om den grotesken haartooi van die afgebeelde menschen. Hij kon zich niet begrijpen hoe sommige van die vrouwtjes erin slaagden den hare in evenwicht te houden, en het scheelde weinig of hij had hardop gelachen toen hij de kleine, grappige, ronde dingetjes op de hoofden der mannen zag.

Langzaam begreep de aapmensch de beteekenis van de verschillende lettercombinaties op de bedrukte pagina, en terwijl hij las, begonnen de kleine torren – want daarvoor zag hij de letters aan – op een heel verwarrende manier door elkaar te loopen, verduisterden zijn blik en verstompten zijn gedachten. Tweemaal streek hij met den rug van zijn hand over zijn oogen; doch slechts voor een oogenblik kon hij de torren tot een samenhangenden en een begrijpelijken vorm brengen. Hij had den nacht te voren slecht geslapen en nu was hij uitgeput door dat tekort aan slaap, door ziekte en door de lichte koorts, die hij gehad had, zoodat het hem hoe langer hoe moeilijker viel zijn gedachten bij iets te bepalen en zijn oogen open te houden.

Tarzan besepte, dat hij in slaap viel, en juist toen dat besef tot hem doorgedrongen was en hij besloten had toe te geven aan een neiging, die bijna de verhoudingen van een lichamelijke pijn had aangenomen, schrikte hij weer wakker door het opengaan van de deur der hut. Toen Tarzan vlug omkeek om te zien wie hem zoo onverwacht stoorde, zag hij tot zijn groote verbijstering het groote en behaarde lichaam van Bolgani, den gorilla, op den drempel staan.

Nu was er nauwelijks een bewoner van den jungle, met wien hij zich binnen de kleine hut liever niet zou willen meten dan Bolgani, den gorilla; toch voelde hij geen angst, hoewel zijn scherpe, vlugge blik onmiddellijk zag, dat Bolgani bezeten werd door die jungle-dolheid, welke zich van zoovele van de grootere dieren dikwijls meester maakt. Gewoonlijk vermijden de groote gorilla's gevechten, houden zij zich voor de andere junglebewoners verborgen en zijn zij de beste burenen; maar wanneer zij aangevallen worden of dolheid zich van hen meester maakt, dan is er geen junglebewoner zoo vermetel en woest om opzettelijk twist met hen te zoeken.

Maar voor Tarzan was er geen ontsnappen mogelijk. Bolgani staarde hem woest aan van uit zijn roodgerande, boosaardige oogen. Dadelijk zou hij op den aapmensch afstormen en hem

grijpen. Tarzan tastte naar zijn jachtmes, dat hij naast zich op de tafel gelegd had; maar toen zijn vingers het niet dadelijk vinden konden, keek hij vlug om, om het te zoeken. En terwijl hij dat deed, viel zijn blik op het boek, waarin hij had zitten kijken en dat nog open lag op de bladzijde met de afbeelding van Bolgani. Tarzan vond zijn mes, maar hij speelde er slechts mee en grinnikte in de richting van den naderenden gorilla.

Hij zou zich niet weer voor den gek laten houden door ijdele dingen, die kwamen, terwijl hij sliep. Dadelijk zou Bolgani ongetwijfeld veranderen in Pamba, den rat, met den kop van Tantor, den olifant. Tarzan had pas genoeg van die vreemde dingen gezien om zich een denkbeeld te kunnen vormen van wat hij mocht verwachten; maar ditmaal veranderde Bolgani zijn lichaam niet, toen hij langzaam naar den jongen aapmenschen toe kwam.

Tarzan was zelf ook een beetje verbaasd, dat hij geen verlangen in zich voelde opkomen om naar een veilige plek te vluchten, welk verlangen toch een der voornaamste kenmerken van zijn laatste merkwaardige avonturen geweest was. Hij was zichzelf nu, gereed om te vechten, maar tevens had hij de volkomen zekerheid, dat geen gorilla van vleesch en bloed voor hem stond.

Het ding zou nu wel dadelijk in de lucht verdwijnen, dacht Tarzan, of in iets anders veranderen; maar dat gebeurde niet. Integendeel het rees duidelijk en werkelijk als Bolgani zelf op; de prachtige donkere vacht glansde van leven en gezondheid in een zonnestraal, die door het hoge raam achter Lord Greystoke in de hut viel. Dit was het meest realistische van zijn slaapavonturen, vond Tarzan, terwijl hij passief wachtte op het volgende amuseerende incident.

En dan viel de gorilla aan. Twee machtige, vereelde handen grepen den aap-mensch aan, groote tanden werden vlakbij zijn gezicht ontbloot, een afschuwelijk gegrom kwam uit de holle keel, een heete adem streek langs Tarzan's wang, en nog zat hij te grinniken om de verschijning. Tarzan kon een of twee keer voor den gek gehouden worden, maar niet zoo dikwijls achter elkaar! Hij wist, dat deze Bolgani geen echte Bolgani was, want was hij dat geweest, dan had hij nooit in de hut kunnen komen, daar Tarzan alleen wist hoe men met de klink om moest gaan.

De gorilla scheen ook verbaasd door de vreemde passiviteit van den haarloozen aap. Hij bleef een oogenblik met zijn grommenden bek vlak bij de keel van den ander staan, doch scheen dan plotseling tot een ander besluit te komen. Hij wierp den aapmenschen over zijn behaarden schouder – even makkelijk als u of ik een baby in de armen zouden nemen – keerde zich om, vloog naar buiten en rende naar de boomen.

Thans had Tarzan de volkomen zekerheid, dat het een slaapavontuur was en dus grinnikte hij hartelijk tegen den reusachtigen gorilla, die hem, zonder dat hij tegenstand bood, wegdroeg. Dadelijk, redeneerde Tarzan, zou hij wakker worden en zich weer

in de hut bevinden, waarin hij in slaap gevallen was. Bij die gedachte keek hij om. Hij zag de deur wijd open staan. Dat zou niet gaan. Altijd had de deur zorgvuldig gesloten voor wilde indringers. Manu, de kleine aap, zou onherstelbare schade aan zijn schatten kunnen toebrengen, wanneer hij, ook al was het maar voor een paar minuten, binnenkomen kon. De vraag, die in Tarzan's hersenen opkwam, was verbijsterend. Waar eindigden slaapavonturen en waar begon de werkelijkheid? Hoe moest hij zekerheid krijgen, dat de deur niet werkelijk open stond? Alles om hem heen scheen hem volkomen normaal toe – er waren volstrekt niet van die groteske overdrijvingen uit zijn vroegere slaapavonturen te zien. Het zou beter zijn het zekere voor het onzekere te nemen en te gaan kijken of de deur dicht was – het zou geen kwaad kunnen, zelfs al gebeurde al datgene, wat scheen te gebeuren, heelemaal niet.

Tarzan trachtte zich van Bolgani's schouder te laten afglijden: maar het groote dier gromde onheilspellend en greep hem vaster beet. Met groote krachtsinspanning worstelde de aap-mensch zich los en toen hij op den grond viel, greep de droom-gorilla hem nogmaals beet en boorde groote tanden in een gladden bruinen schouder.

De spottende grijns verdween van Tarzan's lippen, toen de pijn en het warme bloed zijn vechtinstant wakker maakten. Slapend of wakend, het was geen grapje meer.

Bijtend, rukkend en grommend rolden zij over den grond. De gorilla was nu dol van krankzinnige woede. Telkens en telkens weer verloor hij zijn vat op den schouder van den aap-mensch bij een poging om zijn keelader te grijpen; maar Tarzan van de Apen had vroeg gevochten met wezens, die altijd het eerst naar den keelader sloegen of beten; en telkens weer wist hij de pogingen van den gorilla te verijdelen, terwijl hij zelf trachtte zijn vingers om den strot van zijn tegenstander te krijgen. Eindelijk slaagde hij erin – zijn zware spieren spannen zich onder zijn gladde huid, toen hij met al zijn machtige kracht den behaarden romp van zich af trachtte te duwen. En terwijl hij Bolgani verstikte en wegduwde, kroop zijn andere hand naar boven totdat de punt van het jachtmes op het woeste hart rustte – dan een vlugge beweging van de stalen vuist en het mes boorde zich in zijn doel.

Bolgani stiet één enkelen vreeselijken gil uit, rukte zich los uit den greep van den aapmensch, stond op, waggelde een paar passen en sloeg dan tegen den grond. Een paar krampachtige trekken van zijn ledematen nog en dan lag het groote dier stil.

Tarzan van de Apen bleef naar het lijk staan kijken en terwijl hij keek, streek hij zijn vingers door zijn dikke donkere haren. Dan bukte hij zich en raakte het doode lichaam aan. Iets van het roode levensbloed van den gorilla kleurde zijn vingers karmozijn. Hij bracht ze aan zijn neus en rook. Dan schudde hij

zijn hoofd en ging naar de hut terug. De deur stond nog open. Hij sloot die en maakte de klink vast. Dan ging hij weer terug naar het lijk van den gorilla, bleef erbij staan en krabbelde op zijn hoofd.

Als dat een slaapavontuur was, wat was dan werkelijkheid? Hoe moest hij het een van het ander onderscheiden? Hoeveel van alles wat in zijn leven gebeurd was, was werkelijkheid geweest en hoeveel onwerkelijkheid?

Hij zette zijn voet op het lijk, hief zijn gezicht hemelwaarts en stiet den kreet van den overwinnenden mannetjesaap uit. Heel in de verte antwoordde een leeuw. Dat was heel werkelijk en toch – hij wist het niet. Verbijsterd ging hij den jungle in.

Neen, hij wist niet wat werkelijkheid was en wat niet, maar één ding was er, dat hij wel wist – nooit meer zou hij eten van het vleesch van Tantor, den olifant.

EINDE.